

Protokoll 7/2025

fört vid Utbildningsnämndens sammanträde torsdagen den 28 augusti 2025 kl. 16:30-16:55, Insikten, Hantverkargatan 2F

Ledamöter

Emilia Bjuggren (S) Ordförande
Andréa Hedin (M) Vice ordförande
Simon Froster Delbom (S)
Anna Ekström (S)
Emilio Reyes Ludwig (S)
Tina Kratz (V)
Ahmed Sharaf Abdi (V)
Aida Badeli (MP)
Linnéa Vinge (SD)
Jan Jönsson (L)
Claes Nyberg (C)
Jens Ahl (M) ersätter Hanna Werner (M)
Vitalina Pobal (M) ersätter Leo Sutic (M)

Ersättare

Ellen William-Olsson (S)
Viktor Risling (S)
Anne Charlotte Pernold (S)
Camila Salazar Atias (S)
Malin Ottosson (V)
Oliver Björklund (MP)
Mats Johnsson (SD)
Emil Rapp (L)
Michaela Zankl (C)

Övriga närvarande

Mika Metso - Tf. Utbildningsdirektör
Peter Bragner Avdelningschef
Joachim Håkansson Avdelningschef
Anette Burman Avdelningschef
Ulrika Klemets Avdelningschef
Petra Nergårdh Avdelningschef
Niclas Westin Avdelningschef
Eva-Li Littorin Enhetschef
Britt-Marie Selin Personalföreträdare
Magnus Sundin Personalföreträdare
Carl Lidén Högselius Nämndsekreterare

Justerare

Emilia Bjuggren (S), Andréa Hedin (M)

**Stockholms
stad**

Utbildningsnämnden

Protokoll nr 7/2025

2025-08-28

Paragraf

§7

Sekreterare

Carl Lidén Högselius

§ 7**Ombyggnation av kök och matsal samt
kapacitetshöjande ventilationsåtgärder på
Långbrodalsskolan**

UTBF 2023/3196

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolan, till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.
2. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i Långbrodalsskolan, till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.

Sammanfattning av ärendet

SISAB planerar underhållsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolans två huskroppar. Projektet omfattar dels en ombyggnation av tillagningsköket och matsalen, dels ventilationsåtgärder i sju klassrum, ett grupprum och matsalen. Tillagningsköket har tillfälligt ställts om till mottagningskök i väntan på nödvändigt underhåll. Ombyggnationen syftar till att uppfylla myndighetskrav och säkerställa en tillagningskapacitet om 700 portioner. Ventilationsåtgärderna är nödvändiga för att skolan fortsatt ska kunna nyttjas med full elevkapacitet.

Åtgärderna kräver två evakueringar: till Örbyskolan och till Johan Skytteskolans aula, som tillfälligt kommer att användas som matsal. Projektet och produktionstiden har anpassats så långt det är möjligt för att begränsa evakueringstiden.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolan, enligt förvaltningens förslag, och att nämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av genomförandeförslaget. Detta till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Linnéa Vinge (SD) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna vill framhålla att evakueringar av skolor alltid innebär en påfrestning för både elever, personal och vårdnadshavare. I detta projekt föreslås att delar av undervisningen flyttas till Örbyskolan samt att matsituationen löses genom Johan Skytteskolans aula. Även om vi förstår att åtgärder ibland kan kräva tillfälliga omlokaliseringar, menar vi att detta endast bör ske i absoluta undantagsfall och efter noggrann prövning av alternativa lösningar. Att barn tvingas byta miljö under längre perioder riskerar att påverka deras trygghet och kontinuitet i skolgången negativt. Vi förväntar oss därför att staden strävar efter att minimera behovet av evakueringar genom bättre planering och etappvisa arbetssätt.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/3196-10 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Ombyggnation av kök och matsal på Långbrodalsskolan
- UTBF 2023/3196-6 Budgetoffert inför genomförandebeslut 2025-05-20 - Långbrodalsskolan - Sekretess
- UTBF 2023/3196-7 Offertunderlag
- UTBF 2023/3196-9 Barnkonsekvensanalys

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Sara Emilia Ingemarsdotter,Bjuggren	2025-09-08
Andréa Marieanna Arlene,Hedin	2025-09-08
Carl,Högselius	2025-09-08

Handläggare
Michaela Navratil
Telefon: 08-50833876**Till**
Utbildningsnämnden
2025-08-28

Ombyggnation av kök och matsal samt kapacitetshöjande ventilationsåtgärder på Långbrodalsskolan

Förslag till genomförandebeslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolan, till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.
2. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i Långbrodalsskolan, till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.

Sammanfattning

SISAB planerar underhållsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolans två huskroppar. Projektet omfattar dels en ombyggnation av tillagningsköket och matsalen, dels ventilationsåtgärder i sju klassrum, ett grupprum och matsalen. Tillagningsköket har tillfälligt ställts om till mottagningskök i väntan på nödvändigt underhåll. Ombyggnationen syftar till att uppfylla myndighetskrav och säkerställa en tillagningskapacitet om 700 portioner. Ventilationsåtgärderna är nödvändiga för att skolan fortsatt ska kunna nyttjas med full elevkapacitet.

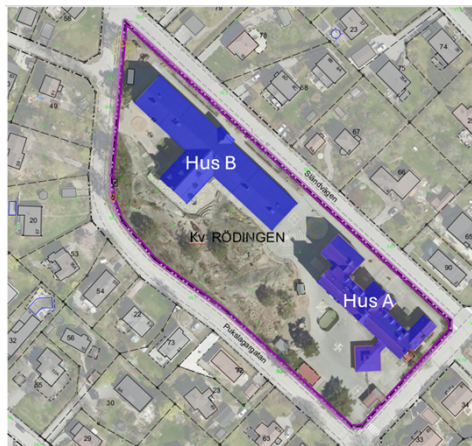
Åtgärderna kräver två evakueringar: till Örbyskolan och till Johan Skytteskolans aula, som tillfälligt kommer att användas som matsal. Projektet och produktionstiden har anpassats så långt det är möjligt för att begränsa evakueringstiden.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolan,

enligt förvaltningens förslag, och att nämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av genomförandeförslaget. Detta till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.

Bakgrund

Långbrodalsskolan, belägen i stadsdelen Älvsjö, är en grundskola med plats för 612 elever i årskurserna F–6.

Hösten 2016 togs ett nytt skolhus, hus B, i bruk, vilket möjliggjorde en utökning av elevantalet från cirka 400 till dagens kapacitet på drygt 600 elever. Det befintliga tillagningsköket, som ligger i den äldre byggnaden (hus A), var dock otillräckligt för att möta det ökade behovet. Några åtgärder för att anpassa köket genomfördes inte i samband med utbyggnaden, främst på grund av de redan höga kostnaderna för det nya skolhuset.

I samband med SISAB:s planerade underhållsåtgärder i och i anslutning till hus A, inklusive stambyte, genomför utbildningsförvaltningen verksamhetsanpassningar, då detta bedöms vara mest lämpligt ur ett ekonomiskt, tidsmässigt och organisatoriskt perspektiv.

Utöver den bristande kapaciteten har köket inte genomgått något underhåll på över 30 år. Köket är i grunden ett tillagningskök, men har tillfälligt ställts om till mottagningskök i väntan på nödvändigt underhåll. Syftet med ombyggnationen är att återställa och modernisera det befintliga tillagningsköket så att det återigen kan nyttjas fullt ut. Miljöförvaltningen har avstått från föreläggande med hänvisning till befintliga åtgärdsplaner.

Det mest akuta området att åtgärda är varumottagningen, som idag är för liten och påverkar både kökets ytor, arbetsflöden och säker livsmedelshantering. För att säkerställa korrekt hantering av

livsmedel, vilket är ett myndighetskrav, måste varumottagningen anpassas. För att skapa mer utrymme här behöver andra delar av köket minskas, eftersom projektet utgår från att undvika utbyggnad.

Skillnaden mellan mottagnings- och tillagningskök bedöms vara liten, och projektet har därför inte haft i uppdrag att utreda mottagningskök som alternativ. Detta förstärks av att tillagningskapacitet saknas i områdets andra skolor för att kunna leverera mat till Långbrodalsskolan.

Omklädningsrummet för kökspersonalen är bristfälligt då det helt saknar duschmöjlighet. Personal hänvisas i dagsläget till duschutrymmet i den nyare byggnaden, hus B. Fackliga företrädare har under en längre tid påtalat behovet av dusch i direkt anslutning till omklädningsrummet, i enlighet med gällande arbetsmiljökrav.

Anpassningarna i köket är nödvändiga för att uppfylla myndighetskrav avseende god arbetsmiljö och säker livsmedelshantering samt för att säkerställa en tillagningskapacitet om 700 portioner.

En ventilationsutredning i hus A har identifierat brister i det befintliga systemet, vilka bedöms ha funnits redan före tillbyggnaden 2016. Ventilationsaggregaten behöver bytas ut för att säkerställa tillräcklig luftkvalitet. I dagsläget är ventilationskapaciteten i matsalen dimensionerad för 100 personer medan behovet uppgår till 175. Även i sju klassrum och ett grupprum krävs åtgärder för att ventilationen ska möta kraven. För att skolan även fortsättningsvis ska kunna ta emot drygt 600 elever genomförs därför ventilationsåtgärder i dessa lokaler i samband med ombyggnationen av kök och matsal. Om åtgärderna uteblir kan skolans elevkapacitet behöva minskas med upp till 260 platser.

Enligt befolkningsprognosen förväntas antalet barn i grundskoleålder i Hägersten-Älvsjö minska med cirka 1 700 fram till 2033, för att därefter öka igen fram till 2045, dock inte över dagens nivå. För Långbrodalsskolan innebär det en minskning om cirka 100 elever fram till 2033, särskilt i de lägre årskurserna. Trots minskningen av elevunderlaget och den osäkerhet som finns längre fram under prognosperioden bedöms skolans kapacitet fortsatt behövas för den långsiktiga skolplaneringen.

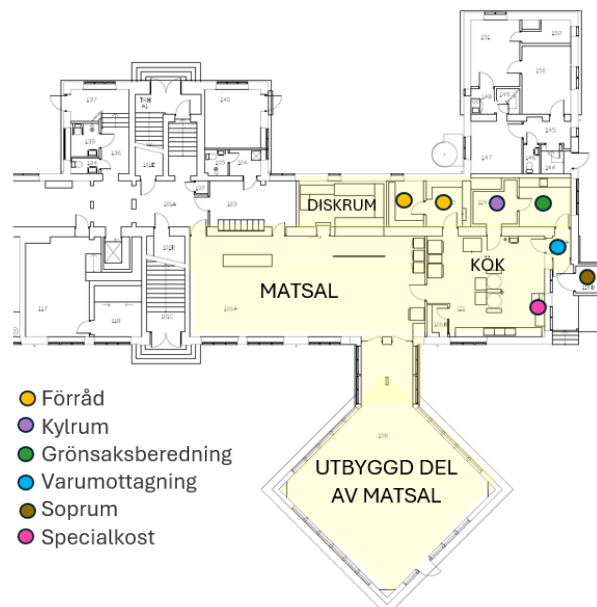
För att skolan ska kunna bibehålla den kapacitet som möjliggjordes 2016 krävs både underhåll och verksamhetsanpassningar av kök och matsal, samt ventilation. Dessa åtgärder kräver evakuering i två omgångar till olika lokaler. Förslag till evakueringslösning presenteras nedan under rubriken *evakuering*.

Ärendet

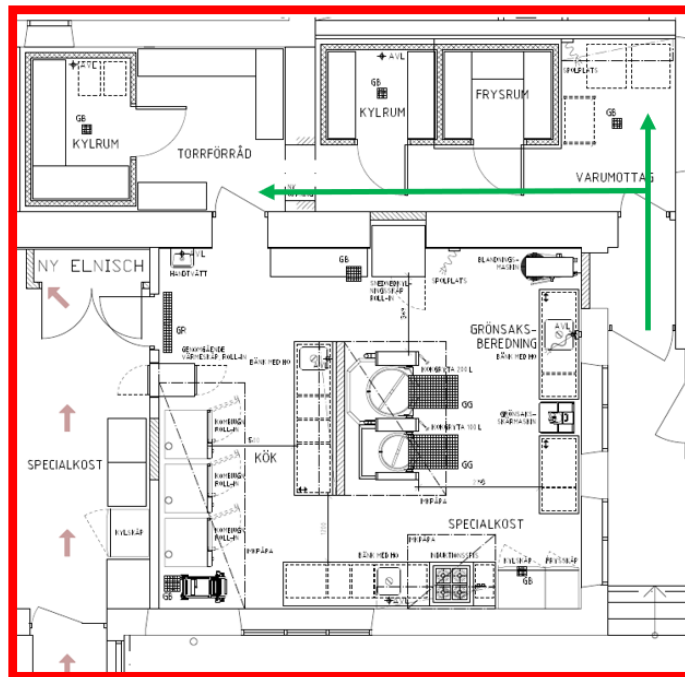
Verksamhetsanpassningar

Kök

Miljöförvaltningen har pekat ut varumottagningen som det mest akuta området att åtgärda. En ombyggnation krävs för att uppfylla krav på arbetsmiljö och livsmedelssäkerhet. I nuläget passerar både varor och avfall genom köket, vilket inte är förenligt med gällande hygienkrav. För att uppfylla lagkrav krävs en separat yta för varuleveranser och förvaring av varuburar samt plats för lyftvagn. För detta behöver yta frigöras från andra delar av köket. Nedan visas en skiss över hur kök och matsal ser ut i dag.

Tre alternativ för utformning av kök och matsal togs fram i samverkan med skolan, huvudskyddsombudet och SISAB. Valet föll på det alternativ som bäst uppfyllde krav på kostnadseffektivitet, logistik och funktion, med god arbetsmiljö och livsmedelssäkerhet som grundläggande förutsättningar. Nedan presenteras det alternativ som valdes som mest ändamålsenligt i projektet.

De mest omfattande och kostsamma åtgärderna rör varumottagningen, samt nya kyl- och frysrum.

Varumottagningen förlängs och utformas i en L-form (markerad med gröna pilar) för att möjliggöra transporter direkt till kyl- och frysrum utan passage genom köket. Detta förbättrar livsmedelshantering och hygien. För att frigöra utrymme placeras grönsaksberedningen centralt i köket.

Ett nytt kylrum ersätter befintligt, i kombination med att felpplacerade kylskåp avlägsnas. Ett separat frysrum tillkommer. Bullriga och skrymmande enheter tas bort, vilket förbättrar arbetsmiljö, logistik och hygien.

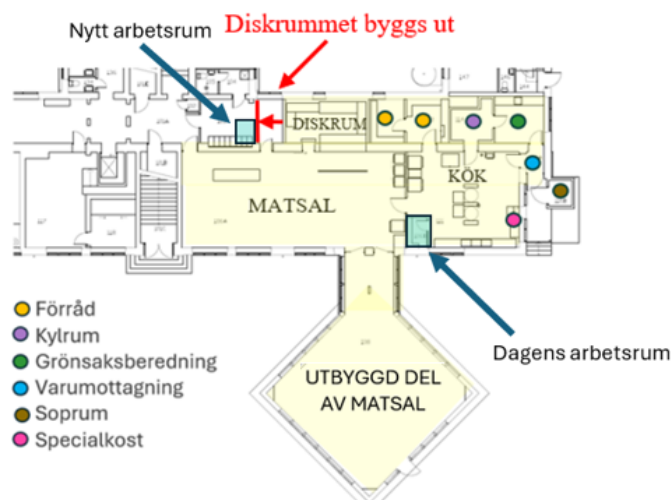
Specialkosten utrustas med nödvändig basutrustning för säker hantering av allergikost.

Ugnarna flyttas, vilket medför vissa ventilationsanpassningar. Kokgrytorna behålls.

Diskrummet utökas för att rymma grovdiskmaskin och matsavfallskvarn, vilket stärker arbetsmiljö och säkerställer myndighetskrav.

Arbetsrummet för kökspersonalen flyttas ut från köket till en mer ändamålsenlig plats intill matsalen. Därmed frigörs yta i det trånga köket för matberedning och andra centrala funktioner i köksverksamheten.

Matsalen får en ny utformning med förbättrade flöden, anpassade till dagens elevantal. Serveringsdiskarna får ny placering, kylskåp tas bort, och ett nytt arbetsrum för kökspersonalen tillkommer.

Omklädningsrummet för kökspersonalen är idag utrustat med ett duschutrymme, men det saknas fungerande dusch. Duschfunktionen kommer att åtgärdas för att uppfylla arbetsmiljökraven.

Ventilation

Ventilationssystemet i skolbyggnaden är uttjänt och behöver i stora delar bytas ut. För att rymma ett nytt, större aggregat krävs att det befintliga fläktrummet som försörjer kök och matsal anpassas. Den nya ventilationen ska möta både kökets ombyggda utformning och gällande krav. I matsalen behöver luftflödet öka för att klara sittningar för 600 elever och personal i fyra matlag.

Även ventilationen i sju klassrum och ett grupprum behöver förbättras för att säkra skolans elevkapacitet. Kostnaden för åtgärderna fördelas mellan utbildningsnämnden och SISAB enligt samverkansavtalet.

Evakueringar

Åtgärderna på Långbrodalsskolan kommer innebära två separata evakueringar.

Örbyskolan

Produktionstiden sträcker sig från april 2027 till mitten av juli 2028, och arbetet kommer att pågå även under sommarmånaderna för att säkerställa att tidsplanen hålls. Detta innebär att undervisningen för mellanstadieeleverna tillfälligt behöver flyttas under perioden april–juni 2027, då lokalerna måste vara tomma för att arbetena ska kunna genomföras. Undervisningen kommer därför att under april–juni 2027 bedrivas i Örbyskolan, som ligger cirka 2,9 kilometer gångväg från Långbrodalsskolan. De lokaler som tas i bruk – en paviljong samt en byggnad inom Örbyskolans område – möjliggör att hela mellanstadiet kan evakueras som en sammanhållen verksamhet. Detta skapar goda förutsättningar för att undervisningen ska kunna fortgå utan större avbrott, med Långbrodalsskolans personal på plats. Samtliga lektioner, inklusive specialämnena och idrott, kommer att hållas i Örbyskolans lokaler. Lunch kommer också att serveras där. Förberedelser pågår för att anpassa lokalerna inför inflytt, bland annat genom möblering och andra praktiska åtgärder. En översyn görs även av eventuella behov av busslösningar eller SL-kort, med hänsyn till elevernas ålder och individuella förutsättningar.

Provisorisk matsal

Kök och matsal kommer att vara otillgängliga under hela produktionstiden. Som en planerad evakueringslösning föreslås att eleverna äter lunch i Johan Skytteskolans aula under verksamhetsåret 2027/2028. Johan Skytteskolan ligger cirka 1,2 kilometer från Långbrodalsskolan, vilket motsvarar en promenad på ungefär 15 minuter. Maten kommer inte att tillagas på plats, utan levereras från Konradsberg, en skola som har kapacitet att laga extra måltider tillfälligt. Anpassningar, såsom el, vatten och skyddsåtgärder för att skydda trägolvet, kommer att behöva göras i aulan för att uppfylla de nödvändiga funktionerna.

Sisabs åtgärder

SISAB:s underhåll i hus A innefattar omfattande renovering såsom ytskikt, dränering, justering av marknivå, nytt dagvattensystem, stambyte och utbyte av ventilationssystem.

Tidplan

Produktionen beräknas starta den 1 april 2027. Projektet är planerat att bli klart den 15 juli 2028.

Beslut för genomförande i utbildningsnämnden	2025-08-28
Beslut för genomförande i KS-EkTu	2025-10-29
Genomförandefasen	2025-11-01 – 2028-07-15
Produktion	2027-04-01 – 2028-07-15
Evakuering till Örbyskolan	2027-04-01 – 2027-06-15
Tillfällig matsal i Johan Skytteskolan	2027-08-15 – 2028-06-15

Ekonomi

SISAB har tagit fram underlag för genomförandebeslutet. Den hyresgenererande projektkostnaden uppskattas till 36,7 mnkr, vilket ger ett hyrestillägg det första året på cirka 3,2 mnkr. Förutsättningarna framgår av tabellen nedan:

Fakta om Långbrodalsskolan		
	Nuläge	Efter färdigställande
Basfakta		
Tidplan för färdigställande		2028-07-15
Elevkapacitet	612 elever	612 elever
Area BRA (kvm)	8 478 kvm	8 478 kvm
Ekonomi		
*Total projektkostnad 100 % (exklusive index och direktfinansiering)		78,4 mnkr
*Sisabs del 55,7%		43,7 mnkr
*Hyrespåverkande del 44,3 %		34,8 mnkr
Direktfinansiering i projektet		
**Utredningskostnad		951,4 tkr
Förslagshandling		522,0 tkr
***Provisorisk matsal		2,0 mnkr
Kostnad för engångsartiklar i provisorisk matsal		300,0 tkr
****Kostnad för köksutrustning		2,4 mnkr
Hyra		
Nuvarande årshyra	18,2 mnkr	
Årshyra per elevplats	29,7 tkr	
Hyreskostnad med aktuell räntesats 3,15%		
Tillkommande hyreskostnad (år 1)		3,2 mnkr
Total ny hyreskostnad (år 1)		21,4 mnkr
Årshyra per elevplats		35,0 tkr
Hyreskostnad med kalkylberäkningsprocent 2,00%		
Jämförelsehyra, Tillkommande hyreskostnad (år 1)		2,8 mnkr
Total ny hyreskostnad (år 1)		21,0 mnkr
Årshyra per elevplats		34,3 tkr

* Procentfördelningen baseras på projektkostnaden exklusive index och direktfinansiering, enligt tabellens anvisningar. Offerten inkluderar dock dessa delar samt omkostnadstillägg (748,2 tkr) och kreditiv (1 140,6 tkr), vilket förklarar skillnaden. Med samtliga delar inkluderade uppgår den hyresgrundande kostnaden till 36,7 mnkr.

** Avvikelse från offerten – uppdaterat belopp

*** Exklusive återställningskostnad (belopp ännu okänt)

**** "Kostnaden för köksutrustning redovisas i offerten under posten "rivning byggnad" och baseras på en uppskattning enligt nyanskaffningsprincipen. Det ska dock noteras att återbruk kommer att tillämpas i samband med den faktiska möbleringen och installationen av köksutrustningen."

På grund av tomgång under ombyggnadsarbetet, då ytan inte kan nyttjas, kommer kostnadsreducering av lokalhyran att göras under 13 månader, från den 1 juli 2027 till 31 juli 2028, för 671 kvadratmeter kök- och matsalsyta. Detta ger en beräknad kostnadsminskning om cirka 170,7 tkr på årsbasis och totalt cirka 184,9 tkr för hela perioden.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Projektbudgeten inkluderar en riskreserv på 4,3 mnkr för oförutsedda händelser. Nedan listas de huvudsakliga identifierade riskerna.

- Okända markförhållanden kan medföra ökade kostnader. För att minimera denna risk planerar projektet att genomföra markundersökningar.
- Det finns en osäkerhet kring om bygglov beviljas för den föreslagna placeringen av ventilationslösningen, eftersom delar av installationen placeras på prickad mark och det antikvariska ställningstagandet ännu inte är klart. Detta kan medföra fördröjningar i tidplanen och behov av omprojektering, vilket i sin tur kan innebära ökade kostnader.
- Under 2023 upptäckte SISAB vatteninträngning under byggnaden, orsakad av en uttjänt avloppsstam under köksdiskbänken. En provisorisk åtgärd utfördes hösten 2023 med förhoppning att den skulle hålla till projektstarten, ursprungligen planerad till sommaren 2026. Eftersom projektet är förskjutet till 2027 finns risk att avloppsstammen kan falla ut innan dess, vilket kan leda till att kök och toaletter måste stängas och orsaka driftstörningar. Förseningen beror på att projektet visat sig mer komplext än väntat, med nya utmaningar och analyser som krävt förlängd projekttid.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, Långbrodalsskolan, Johan Skytteskolan, Örbyskolan och SISAB. Samråd med huvudskyddsombud har skett. Samråd med stadsledningskontoret har genomförts.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 19 augusti 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 20 augusti 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De planerade åtgärderna syftar till att säkerställa skolans elevkapacitet, livsmedelssäkerhet och arbetsmiljö. Köket har länge varit i behov av upprustning, och verksamheten kommer att införa uppdaterade rutiner för att säkerställa hygienkrav och förebygga brister i livsmedelshanteringen. Även om en utbyggnad hade varit önskvärd för att optimera funktionerna i ett tillagningskök, har projektet genomförts med återhållsamhet, vilket gör att kompletterande rutiner blir särskilt viktiga. Åtgärderna kommer sammantaget att resultera i ett väsentligt förbättrat kök. Genom att öka ventilationen i de sju klassrummen samt ett grupprum säkerställs att dessa utrymmen fortsatt kan stödja en god arbetsmiljö och den elevkapacitet skolan är avsedd för. De tillfälliga evakueringslösningarna för både undervisningen och köksverksamheten genomförs i befintligt bestånd, vilket bidrar till att hålla kostnaderna nere och gör lösningen resurseffektiv.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

Åtgärderna i Långbrodalsskolans kök och matsal säkerställer, i enlighet med artikel 28 i barnkonventionen om rätten till utbildning, att skolan får ett kök som kan tillgodose det antal portioner som krävs för att skolan ska kunna nyttjas till det planerade elevantalet. Ventilationsåtgärderna i den sedan tidigare tillbyggda matsalsdelen samt i de sju klassrummen och grupprummet bidrar också till att säkerställa elevplatser i området, samtidigt som de uppfyller rätten till bästa möjliga hälsa enligt artikel 24 när det gäller elevernas inomhusmiljö.

Evakueringarna till Örbyskolan och Johan Skytteskolan möjliggör en säker lärmiljö och upprätthåller elevernas rätt till hälsa och utbildning enligt barnkonventionen. Kompensatoriska åtgärder, såsom tydlig information och extra stöd kan minska påverkan på eleverna och därmed underlätta evakueringen. Trots de utmaningar som beskrivs under rubriken *Evakueringar* bedöms dessa lösningar som de bästa för att säkerställa fortsatt undervisning under renoveringsperioden. Projektet och produktionstiden har anpassats så långt det är möjligt för att begränsa evakueringstiden.

För att värna barns hälsa (artikel 24), skydda dem från skada (artikel 19), samt säkra en god lärmiljö (artiklarna 28 och 29), är tillfälliga evakueringslokaler nödvändiga.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms inte leda till några negativa konsekvenser utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att nämnden godkänner genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i den äldre delen av Långbrodalsskolan, till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr. Förvaltningen föreslår vidare att nämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av genomförandeförslaget avseende ombyggnation av kök och matsal samt ventilationsåtgärder i Långbrodalsskolan, till en uppskattad hyresgenererande kostnad om 36,7 mnkr, med en tillkommande första årshyra om cirka 3,2 mnkr.

Mika Metso
Tf. Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Budgetoffert inför genomförandebeslut, SISAB, 2025-05-20
2. Offertunderlag (SEKRETESS)
3. Barnkonsekvensanalys, 2025-06-03

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Mika Metso, Tf. Utbildningsdirektör	2025-08-19

Barnkonsekvensanalys för Långbrodalsskolan – underhåll och evakuering

Om barnkonsekvensanalyser

Barnens bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn

FN:s Barnkonvention blev svensk lag den 1 januari 2020. Enligt artikel 3 i Barnkonventionen ska barnets bästa alltid beaktas vid alla beslut och åtgärder som rör barn. Det gäller för offentliga och privata institutioner, domstolar, myndigheter och lagstiftande organ.

Bästa möjliga beslutet för barn

Barnkonsekvensanalysen ska komma fram till det bästa möjliga beslutet för barn. Detta ska sedan vägas mot andra relevanta intressen.

Vid intressekonflikt – kompenserande åtgärder

Enligt barnkonventionen kan andra intressen behöva prioriteras framför barns bästa. Då kan kompenserande åtgärder vidtas för att minimera negativa effekter för barnet och värna om barnets välfärd.

Sammanfattning

Långbrodalsskolan står inför nödvändigt underhåll för att säkerställa ändamålsenlig skolmiljö. För att genomföra arbetet krävs tillfälliga evakueringar av mellanstadiet till Örbyskolan under våren 2027 och matsalsverksamheten till Johan Skytteskolans aula under läsåret 2027/2028.

Evakueringarna möjliggör en säker lärmiljö och upprätthåller elevernas rätt till hälsa och utbildning enligt barnkonventionen. Kompensatoriska åtgärder som tydlig information och extra stöd kan komma att minska påverkan på eleverna. Trots vissa utmaningar bedöms evakueringarna vara den bästa lösningen under renoveringsperioden.

Innehåll

Barnkonsekvensanalys för Långbrodalsskolan – underhåll och evakuering 1

Om barnkonsekvensanalyser	1
Sammanfattning	1
1. Bakgrund	3
1.1.1 Sakläget	3
1.1.2 Syfte	3
1.1.3 Metod	3
1.1.4 Vilka barn berörs?	3
1.1.5 Tidigare handlingsalternativ och avväganden	3
2. Inhämtning av information	4
1.1.6 Vad säger lagen?	4
1.1.7 Barnkonventionen	5
1.1.8 Barns åsikter (artikel 12 Barnkonventionen)	5
3. Analys och bedömning	6
4. Prövning och förslag till beslut	8

1. Bakgrund

1.1.1 Sakläget

Långbrodalsskolan är idag en F–6-skola med tre paralleller och totalt 610 inskrivna elever. Skolan är fullbelagd, vilket innebär att elevantalet motsvarar dess totala kapacitet. År 2016 genomfördes en tillbyggnad för att ge plats åt ytterligare 200 elever. Köket och matsalen i hus A har däremot inte anpassats för att möta det ökade behovet. Dessutom har dessa utrymmen flera brister och är i behov av anpassningar och underhåll. Hus A är en äldre byggnad och inrymmer även klassrum för mellanstadiet. Här är ventilationen i både klassrum och matsal otillräcklig. Miljöförvaltningen har dessutom påtalat problem kopplade till varumottagningen samt arbetsmiljö för kökspersonalen. Utifrån det har SISAB planerat att genomföra underhållsåtgärder samt verksamhetsanpassningar.

Åtgärderna innebär två separata evakueringar. För det första kommer skolans matsal inte att kunna användas under läsåret 2027/2028. Under denna period kommer samtliga elever i stället att äta i Johan Skytteskolans aula, som tillfälligt anpassas för att fungera som matsal. Långbrodalsskolans verksamhet ser över en lösning för mellanmål för årskurs F-3 och fritidsklubben. För det andra kommer hela mellanstadiet att behöva evakueras under perioden april–juni 2027, då deras ordinarie lokaler inte kommer att vara tillgängliga på grund av ventilationsunderhåll. Under denna period planeras en tillfällig evakuering till Örbyskolan. All undervisning, inklusive specialämnena och idrott, kommer att genomföras där med Långbrodalsskolans personal. Även luncherna kommer att serveras på Örbyskolan.

1.1.2 Syfte

För att säkerställa att barns bästa och rättigheter beaktas i beslutsprocessen har denna barnkonsekvensanalys genomförts. Syftet är att identifiera och analysera de konsekvenser som projektet och evakueringen kan få för barn.

1.1.3 Metod

Barnkonsekvensanalysen har tagits fram med hjälp av Lokalenhetens stödmaterial. Mallen för analysen är baserad på SKR:s stödmaterial för fördjupad bedömning av barnets bästa.

1.1.4 Vilka barn berörs?

De barn som direkt bedöms påverkas är de som vid projektets genomförande går på Långbrodalsskolan samt blivande elever. Projektet bedöms ha en större påverkan, då barnen under olika perioder och i olika omfattningar i projektet behöver nyttja andra lokaler.

1.1.5 Tidigare handlingsalternativ och avväganden

Handlingsalternativ 1: Inte genomföra projektet (0-alternativ)

Att avstå från att genomföra underhållsåtgärderna är inte ett möjligt alternativ. Fastighetsägaren har ett ansvar att upprätthålla en säker inomhusmiljö. Den befintliga ventilationen i klassrum och matsal är otillräcklig och Miljöförvaltningen har påtalat varumottagningen och kökspersonalens arbetsmiljö som

en brist. För att säkerställa att myndighetskrav efterlevs, barns rätt till en trygg och hälsosam skolmiljö samt en säker arbetsmiljö för barn och personal måste projektet genomföras.

Handlingsalternativ 2: Genomföra projektet utan evakuering

Evakueringen omfattar skolans matsal under läsåret 2027/2028 samt mellanstadiets lokaler under perioden april–juni 2027. Att genomföra arbetena medan skolverksamheten pågår i de nämnda lokalerna är inte möjligt utan att påverka barnens och personalens arbetsmiljö och säkerhet. Arbetena innefattar byte av ventilationssystem, stambyte samt åtgärder på värmesystem och avlopp, vilket medför perioder utan tappvatten, ventilation och fungerande avloppssystem. Därtill kräver arbetena tunga lyft, bullriga betongarbeten och dammbildning, vilket gör miljön olämplig och riskfylld för barn att vistas i.

Projektet kommer att påbörjas i april 2027 och pågå utan avbrott fram till mitten av juli 2028.

Bedömning

Utifrån ovan avväganden har utbildningsförvaltningen bedömt att det är nödvändigt att genomföra både underhåll och verksamhetsanpassningar. För att värna om barnens hälsa och arbetsmiljö bedöms även evakuering vara nödvändig. Med tanke på projektets komplexitet och långa genomförandetid är evakuering en förutsättning för att skolverksamheten ska kunna bedrivas tryggt och utan avbrott under byggperioden.

Det är också av stor vikt att verksamheten kan återgå till ordinarie lokaler inför höstterminen 2028. För att säkerställa detta behöver hela projektet inledas redan före sommaren 2027, då det inte är möjligt att förlägga arbetet till tiden efter sommaren 2028 utan att påverka skolstarten negativt.

Evakueringstiden har hållits så kort som möjligt utifrån projektets omfattning och planeringen har utformats med hänsyn till att störa skolverksamheten i så liten utsträckning som möjligt. I vissa fall handlar det om en evakuering på endast några månader.

Evakueringsalternativ

Flera alternativ inom staden har analyserats. I flera fall har tillgång till klassrum funnits, men med begränsad kapacitet för specialsalar samt inneburit långa resvägar och behov av skolskjuts. Vissa lösningar innebär uppdelning av elevgrupper, integrering med befintlig verksamhet eller stora osäkerheter kring tillgång till lokaler. I vissa fall saknas anpassningar för yngre elever eller tillgång till skolgård, vilket påverkar möjligheten till en trygg och sammanhållen skolvardag. Att uppföra tillfälliga paviljonger på Långbrodalsskolans tomt skulle innebära att verksamheten kan stanna kvar på plats, men enligt stadens riktlinjer med en ekonomiskt ansvarsfull lokalplanering ska befintliga lokaler i första hand nyttjas.

Mot denna bakgrund bedöms Örbyskolan som det mest lämpliga alternativet. Skolan ligger relativt nära (2,9 km gångväg) och erbjuder lokaler som möjliggör att hela mellanstadiet kan evakueras som en sammanhållen verksamhet. Undervisningen kan därmed fortsätta utan större avbrott. Eftersom vissa elever kan ha kortare gångväg till Örbyskolan än till Långbrodalsskolan görs en översyn av eventuella behov av busslösningar eller SL-kort, med hänsyn till elevernas ålder och individuella förutsättningar. Utifrån Barnkonventionens principer om barns bästa, bedöms Örbyskolan vara det alternativ som bäst

tillgodosör elevernas behov under evakueringsperioden. Närhet, möjlighet till sammanhållen enhet och trygg skolmiljö har prioriterats.

För att möjliggöra arbetena i skolans kök och matsal under läsåret 2027/2028 kommer matsserveringen att evakueras till Johan Skytteskolans aula. Det innebär att Långbrodalsskolans elever kommer att äta lunch i annan skola under en avgränsad period. Johan Skytteskolan ligger på rimligt avstånd från Långbrodalsskolan och bedöms kunna erbjuda en fungerande tillfällig lösning. Det behöver göras en planering för logistiken kring transport och tidsscheman för att minimera påverkan på elevernas skoldag.

2. Inhämtning av information

1.1.6 Vad säger lagen?

Kommuner och skolhuvudmän ansvarar enligt svensk lag för att skolbyggnader är säkra och ändamålsenliga för undervisning. Vid större renoveringar kan evakuering bli nödvändig för att upprätthålla en trygg arbetsmiljö, i enlighet med arbetsmiljölagen och Barnkonventionen. Skollagen (5 kap. 3 §) slår fast att elever har rätt till utbildning i en trygg och säker miljö, och undervisningen ska vara likvärdig under hela evakueringen utan diskriminering.

Vid skolplacering ska kommunen i första hand beakta vårdnadshavares önskemål och i andra hand närhet till hemmet. Vid evakuering kan närhetsprincipen tillfälligt frångås för att säkerställa en god skolmiljö. Kommunen ansvarar för att utbildningen fortsätter enligt läroplanen, och vid längre avstånd kan skolskjuts behöva erbjudas.

1.1.7 Barnkonventionen

I denna prövning har det övervägts vilka artiklar, utöver de fyra grundprinciperna (artikel 3, 6, 12, 2), som alltid ska beaktas, som är relevanta inför beslutet att renovera och evakuera Långbrodalsskolan. Utbildningsförvaltningen har identifierat följande artiklar som viktiga att beakta:

- **Artikel 3:** Barnets bästa ska alltid beaktas i beslut som berör barn.
- **Artikel 6:** Rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- **Artikel 12:** Rätt till delaktighet och att få sina åsikter hörda.
- **Artikel 2:** Förbud mot diskriminering.
- **Artikel 19:** Barn ska skyddas mot all form av skada.
- **Artikel 23:** Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt liv.
- **Artikel 24:** Barns rätt till bästa möjliga hälsa.
- **Artikel 28:** Barns rätt till utbildning.
- **Artikel 29:** Skolan ska hjälpa barnet att utvecklas till sin fulla potential.
- **Artikel 31:** Barns rätt till lek, vila och fritid.
- **Artikel 17:** Barns rätt till information.

- **Artikel 16:** Barns rätt till privat- och familjeliv.

Vid en evakuering är det viktigt att beakta barns rättigheter enligt Barnkonventionen. Alla barn ska garanteras en trygg och säker utbildning, och deras bästa ska beaktas vid planeringen. Barn har rätt att uttrycka sina åsikter om sin situation, och särskilda behov ska beaktas för att säkerställa rätt stöd och anpassningar under den tillfälliga placeringen. Evakueringen ska inte hindra barnens rätt till utveckling och likvärdig utbildning. Barns rätt till lek och fritid ska också tillgodoses för att inte påverka deras skolupplevelse negativt. Även själva beslutet att genomföra en omfattande renovering grundar sig i barns rättigheter enligt Barnkonventionen. För att långsiktigt säkra en god och hälsosam skolmiljö krävs funktionella och ändamålsenliga lokaler.

1.1.8 Barns åsikter (artikel 12 Barnkonventionen)

Enligt artikel 12 i Barnkonventionen har barn rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör dem, och dessa åsikter ska beaktas med hänsyn till barnets ålder och mognad.

Den 27 maj 2025 informerades eleverna om planerade förändringar i skolans verksamhet, bland annat en eventuell evakuering till Örbyskolan samt nya luncharrangemang i Johan Skyttes aula.

Informationen förmedlades genom elevrådet, där eleverna gavs möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter.

Vid mötet deltog två representanter från varje klass i årskurserna 1–3 och 4–6, tillsammans med rektor och biträdande rektor. Elevernas frågor rörde bland annat avståndet till Örbyskolan, om skolskjuts kommer att erbjudas, varför just Örbyskolan valts samt om deras nuvarande lärare kommer att följa med. En elev från mellanstadiet undrade även om lunchrasterna kommer att förlängas under perioden då måltiderna serveras i Johan Skyttes aula.

Samtliga frågor togs emot och besvarades i den mån information fanns tillgänglig. Rektor förklarade att alla detaljer ännu inte är fastställda, men att skolan kommer att informera eleverna fortlöpande i takt med att planeringen går framåt. Eftersom förändringarna ligger en bit fram i tiden har skolan påbörjat en övergripande planering där elevmedverkan är en central del. Ambitionen är att eleverna längre fram ska ges möjlighet att bekanta sig med de nya miljöerna innan en eventuell flytt genomförs.

3. Analys och bedömning

Staden, som huvudman, har ett ansvar att erbjuda ändamålsenliga skollokaler samt en trygg arbetsmiljö för eleverna. Barnkonventionens artikel 24 betonar barns rätt till bästa möjliga hälsa, vilket gör det nödvändigt att genomföra de underhållsåtgärder och ventilationsanpassningar som krävs på Långbrodalsskolan. För att värna barns hälsa (artikel 24), skydda dem från skada (artikel 19), samt säkra en god lärmiljö (artikel 28 och 29), är tillfälliga evakueringslokaler nödvändiga. Placeringen i ersättningslokaler – Örbyskolan för mellanstadiet och Johan Skytteskolans aula som tillfällig matsal – möjliggör att undervisningen kan fortgå utan att barnens rättigheter åsidosätts.

Konsekvenser avseende matsalsevakuering

Positiva:

- Elever får fortsatt tillgång till lagad mat i en säker miljö.

- Minskad exponering för buller, damm och byggstörningar.
- Långsiktigt säkras ändamålsenligt kök och matsal på Långbrodalsskolan

Negativa:

- Längre avstånd och restid till matsalen kan skapa stress eller påverka raster.
- Logistiska utmaningar med transporter, särskilt för yngre elever.
- Förkortad lunchtid eller tajt matschema kan påverka måltidsupplevelsen.

För att minska riskerna vid evakueringen till en annan matsal kan ett antal kompensatoriska åtgärder vidtas. En viktig del är att skapa trygghet och förutsägbarhet. Detta kan göras genom att informera elever och vårdnadshavare i god tid, samt att ge eleverna möjlighet att besöka den tillfälliga matsalen i förväg för att bekanta sig med miljön. Närvaro av vuxna under transporten och i den nya matsalen är också viktigt. För att undvika stress och logistiska utmaningar bör schemat justeras med tydliga tidsmarginaler till och från matsalen. Flexibla måltidstider kan införas för att förhindra trängsel och säkerställa att alla elever får tillräcklig tid att äta.

Att skapa delaktighet är också en viktig åtgärd. Eleverna bör ges möjlighet att uttrycka sina åsikter kring lösningen, till exempel genom elevråd eller klassdiskussioner, vilket ökar känslan av kontroll och inflytande enligt barnkonventionens artikel 12. Det bör också finnas möjlighet för att elever och personal kan ge återkoppling under perioden, så att eventuella problem snabbt kan åtgärdas.

Konsekvenser avseende mellanstadiets evakuering**Positiva konsekvenser:**

- **Långsiktigt:**
 - Framtidssäkrade lokaler: Åtgärderna kommer att säkerställa att byggnaden uppfyller framtida krav för elever och personal. Detta innebär en mer hållbar och långsiktig lösning som gynnar både nuvarande och kommande generationer elever.
- **Kortsiktig:**
 - Färre störningar under renoveringen: Genom att evakuera eleverna slipper de störningar och risker som kan uppstå i en pågående byggarbetsmiljö.
- **Sociala möjligheter:**
 - Ökat samarbete mellan skolor: Genom att evakuera till en annan skola kan eleverna få möjlighet att interagera med elever från en annan skola, vilket kan leda till nya vänskapsband och erfarenheter.

Negativa konsekvenser:

- **Långsiktigt:** Efter evakueringen kan eleverna behöva anpassa sig igen till nya förhållanden, vilket kan vara påfrestande. De kan tvingas lämna de nya vänskapsbanden som skapats under evakueringen, vilket kan skapa känslomässiga påfrestningar.

- **Kortsiktigt:** Förändrade rutiner, nya lokaler och en ny skolmiljö kan påverka barns trygghet och trivsel negativt. Det kan också skapa oro för de elever som känner sig otrygga i att vara i en ny skola eller med nya vuxna.
- **Förlorad kontinuitet i undervisningen:** Evakueringen kan leda till avbrott i undervisningen, särskilt om resurser, personal eller undervisningsformer behöver justeras. Detta kan påverka kontinuiteten i lärandet och hindra eleverna från att fullt ut nå de mål som finns i läroplanen.
- **Sociala utmaningar:** Även om evakueringen ger möjlighet till nya sociala möten, kan den också skapa sociala utmaningar.

För att minska riskerna vid evakuering och säkerställa barns rättigheter kan flera kompensatoriska åtgärder vidtas. Ett tydligt informationsflöde till både elever och vårdnadshavare är viktigt för att skapa trygghet och förutsägbarhet. För elever med särskilda behov kan extra stöd erbjudas för att underlätta förändringen. För att säkerställa undervisningens kvalitet ska läroplanen följas och lärarna fortsätta med samma mål och metoder. Sociala aktiviteter kan främja nya relationer och stödja elever som har svårt med förändringar.

Det är också viktigt att ge barnen möjlighet att uttrycka sina åsikter om förändringen, vilket kan göras genom exempelvis elevråd. Sammanfattningsvis kan rätt åtgärder skapa en trygg och likvärdig skolgång för eleverna under evakueringen.

4. Prövning och förslag till beslut

Långbrodalsskolan har brister i ventilation, köksmiljö och installationer, vilket påverkar elevernas arbetsmiljö och hälsa. För att uppfylla myndighetskrav och säkerställa långsiktigt ändamålsenliga lokaler krävs renoveringsåtgärder.

Byggarbetena innebär störningar som gör det olämpligt att bedriva undervisning i vissa delar av skolan. För att säkerställa elevernas rätt till en god lärmiljö föreslås därför två tillfälliga evakueringar: mellanstadiet till Örbyskolan under våren 2027, samt skolans matsal till Johan Skytteskolans aula under läsåret 2027/2028.

Beslutet grundas i en barnrättsanalys där barnets bästa har vägts in enligt Barnkonventionen. Förvaltningen föreslår att renoveringen och evakueringarna genomförs i enlighet med föreslagna lösningar.